

آیین نامه شرح وظایف کارآموزان دوره دکترای عمومی پزشکی

کارآموز پزشکی به دانشجوی دکتری پزشکی اطلاق می‌شود که مقاطع علوم پایه و فیزیولوژی را به پایان رسانده است و مجاز به ورود به بخش‌های بالینی برای کسب دانش نظری و تجربیات عملی و مهارت‌های حرفه‌ای تحت نظارت اعضای هیأت علمی و برای اخذ مدرک دکتری پزشکی است.

مسئولیت کارآموزان در هر گروه یا بخش با مدیر گروه یا رئیس آن بخش است و در ساعات کشیک با پزشک معالج کشیک یا عضو هیأت علمی که بیمار تحت نظارت وی در بیمارستان بستری می‌شود اطلاق می‌گردد.

دوره کارآموزی می‌تواند به ۲ دوره کارآموزی پایه یا استیودنتی و کارآموزی پیشرفته یا اکسترنی تقسیم شود. در دوره استیودنتی دانشجو عمده‌تاً نقش نظارت کننده و مشاهده گر داشته و در دوره اکسترنی می‌تواند تحت نظر پزشک معالج یا دستیار فعالیت‌های تشخیصی و درمانی مندرج در این آیین‌نامه را انجام داده تا بتواند برای انجام وظایف آینده خود به عنوان کارورز آمادگی لازم را کسب نماید.

شرح وظایف کارآموز مطابق بندهای زیر است:

الف: کلیات

۱. حفظ و رعایت شئون شرعی و اخلاق پزشکی در کلیه ساعات حضور در بیمارستان.
۲. رعایت مقررات داخلی گروه یا بخش بیمارستان، دانشکده و دانشگاه.
- تبصره: مقررات گروه و بخش نباید با آیین‌نامه‌های ابلاغی از وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی منافات داشته باشد.
۳. رعایت مفاد آیین‌نامه‌ها و مقررات ابلاغ شده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ب: مراقبت از بیمار و مدارک پزشکی

۴. اخذ شرح حال و انجام معاینه بالینی، تفسیر و پیگیری نتایج آزمایشات و بررسی‌های پاراکلینیک، ارزیابی و بیان برنامه تشخیصی و مطرح نمودن تشخیص‌های افتراقی مناسب از کلیه بیماران بستری مربوط به خود در اوقات عادی و کشیک.
۵. ویزیت روزانه بیماران بستری مربوط در بخش به همراه کارورز، دستیار تخصصی و پزشک معالج و اطلاع از کلیه برنامه درمانی و لیست داروهای دریافتی و نوشتن سیر بیماری در صورت لزوم و یا ویزیت بیماران سرپایی.
۶. در صورت لزوم و به تشخیص دانشکده پزشکی و گروه مربوطه پیگیری دریافت جواب آزمایشات (به شکل غیر حضوری مگر در موارد اورژانس) و بررسی آخرین گزارش‌های پاراکلینیکی بیمار.
۷. در صورت لزوم و به تشخیص دانشکده پزشکی و گروه مربوطه نوشتن یادداشت‌های مخصوص آغاز و پایان هر دوره (On & Off service notes).
۸. در صورت لزوم و به تشخیص دانشکده پزشکی و گروه مربوطه نوشتن برگه‌های درخواست تصویربرداری از جمله MRI CTscan ، رادیوگرافی، سونوگرافی، اندوسکوپی، آنژیوگرافی و کلیه برگه‌های درخواست پاراکلینیک دیگر در صورتی که برابر مقررات آن گروه یا بیمارستان یا دانشکده نیاز به نگارش شرح حال بیمار در فرم مربوط باشد.

پ: اقدامات تشخیصی / درمانی

۹. فراگیری امور زیر به منظور کسب مهارت حداکثر به مدت ۶ ماه و با تعیین معاونت آموزشی دانشکده بر عهده کارآموز می‌باشد. بدیهی است با توجه به راه‌اندازی مراکز آموزش مهارت‌های بالینی لازم است این مهارت‌ها قبل از مواجهه با بیمار واقعی در این مراکز و به نحو مقتضی به کارآموزان آموزش داده شود.

❖ تزریق

❖ رگ‌گیری (IV cannulation)

❖ نمونه‌گیری وریدی (venous blood sampling)

❖ نمونه‌گیری برای کشت خون

❖ گرفتن ECG و تفسیر آن

❖ پانسمان ساده

- ❖ رنگ آمیزی گرم و مشاهده لام
- ❖ تهیه و تفسیر میکروسکوپی نمونه ادرار و لام خون محیطی
- ❖ ساکشن ترشحات حلق و لوله تراشه
- ❖ فیزیوتراپی تنفسی
- ❖ تهیه لام خون محیطی
- ❖ نمونه گیری از گلو و زخم ها

۱۰. انجام امور زیر تنها با موافقت و تحت نظارت مستقیم پزشک معالج یا دستیار می تواند توسط کارآموز انجام شود:

- گذاشتن لوله معده و گرفتن نمونه از ترشحات معده
- گذاشتن سوند ادراری به جز در نوزادان و شیرخواران (ترجیحاً در بیماران هم جنس)
- گرفتن گازهای خون شریانی (ABG)
- فلبوتومی
- بخیه زدن و کشیدن بخیه
- انجام تست PPD و خواندن آن
- انجام پانسمان هایی که نیاز به دبریدمان، شستشوی تخصصی (غیرروتین) و یا بخیه مجدد طبق نظر پزشک معالج دارند و یا عفونی شده باشند.
- انجام واکسیناسیون روتین اطفال در خانه های بهداشت و یا درمانگاه ها.
- انجام شست و شوی گوش
- کنترل ضربان قلب جنین (Fetal Heart Rate) و انقباضات رحم و حرکات جنین
- گچ گیری ساده و باز کردن گچ

۱۱. کارآموزان در موارد زیر تنها می توانند انجام هر کدام از این اعمال را توسط مقاطع بالاتر (کارورز یا دستیار) مشاهده نمایند:

- مشاهده تامپون قدامی بینی
- مشاهده خارج کردن جسم خارجی از گوش، حلق، بینی و چشم
- مشاهده کوتر خونریزی بینی
- مشاهده گذاشتن لوله تراشه و airway
- مشاهده کارگذاری کشش پوستی
- مشاهده آتل گیری
- مشاهده انجام پونکسیون لومبار (Lumbar puncture)
- مشاهده تخلیه آبسه
- مشاهده نمونه گیری سوپرابویک
- مشاهده کشیدن (tap) مایع آسیت و پلور
- مشاهده و یادگیری زایمان طبیعی
- مشاهده آسپیراسیون و بیوپسی مغز استخوان
- مشاهده و یادگیری CPR
- مشاهده پونکسیون مفصل زانو
- مشاهده تزریق داخل نخاعی (Intrathecal) و داخل مفصلی
- مشاهده انجام جراحی های سرپایی ساده (ختنه، برداشتن توده های سطحی، خارج کردن in growing nail)
- مشاهده گذاشتن chest tube
- مشاهده تزریق داروهای خطرناک
- مشاهده تعویض لوله نفروستومی یا سیستومی
- مشاهده درناژ سوپرابویک مثانه
- مشاهده گذاشتن کانتر وریدی نافی و همکاری در تعویض خون نوزادان

➤ مشاهده سونداز ادراری شیرخواران

➤ مشاهده کات دان

➤ مشاهده هر اقدام تشخیصی، درمانی و تهاجمی دیگر که در برنامه آموزشی مصوب کارورزان پیشنهاد شده است.

➤ بقیه موارد مشابه که در این آیین نامه نیامده است.

ت: شرکت در همایش‌های آموزشی

۱۲. شرکت منظم و فعال در کلیه کلاسهای درس تئوری و یا کارگاهی و جلسات آموزشی بخش شامل گزارش صبحگاهی، کنفرانس‌های علمی، کلاس‌های management، اتاق‌های عمل، راندهای آموزشی و سایر برنامه‌های آموزشی
۱۳. حضور فعال و منظم در ویزیت بیماران توسط پزشک بیماران معالج
۱۴. شرکت در درمانگاه یا خانه‌های بهداشت طبق برنامه تعیین شده و گرفتن شرح حال انجام معاینه از بیمار و معرفی بیمار به پزشک معالج با دستیار
۱۵. معرفی بیمار در راندهای آموزشی طبق نظر پزشک معالج یا دستیار مربوط، شامل: معرفی کوتاه بیمار، دلیل بستری شدن، بیان تشخیص‌های افتراقی و طرح درمانی
۱۶. ارائه کنفرانس‌های علمی در صورت لزوم طبق برنامه تنظیمی توسط مسئول آموزش بخش یا دستیار ارشد.

ت- حضور در بیمارستان

۱۷. حضور در بیمارستان، درمانگاه و یا خانه‌های بهداشت طبق برنامه تعیین شده از سوی ریاست هر گروه یا بخش یا دانشکده (مسئول آموزش کارآموزان هر بخش موظف است برای کلیه ساعات حضور آنان در بخش برنامه آموزش مدون تهیه و در آغاز دوره اعلام کند).
 ۱۸. حداکثر تعداد کشیک، براساس شرایط گروه و دانشکده تعیین و در هر صورت از ۱۰ شب در ماه تجاوز نخواهد کرد و حداقل تعداد کشیک در گروه‌های داخلی، جراحی، کودکان و زنان ۵ شب در ماه و در گروه‌های دیگر مدیر گروه با رئیس بخش بر اساس تعداد بیمار، تعداد کارآموز، امکانات رفاهی، تعداد تخت بیمارستانی و برنامه آموزشی حداقل تعداد کشیک را تعیین می‌کند. ساعت کشیک کارآموزان براساس امکانات و شرایط هر دانشکده پزشکی تعیین میگردد.
 ۱۹. تنظیم برنامه چرخش کارآموزان در بخش‌ها و کشیک‌ها به عهده پزشک یا دستیار مسئول آموزش کارآموزان است.
 ۲۰. جابجایی در برنامه کشیک ممکن نیست، مگر با اطلاع قبلی (حداقل ۲۴ ساعت قبل) و یا در موارد اضطراری، به شرط تعیین جانشین و موافقت پزشک یا دستیار مسئول آموزش کارآموزان
 ۲۱. ترک کشیک جز در موارد اضطراری و یا کسب اجازه از پزشک یا دستیار ارشد کشیک مطلقاً ممنوع است.
 ۲۲. خروج از بیمارستان در اوقات عادی با استفاده از مرخصی ساعتی و با موافقت پزشک یا دستیار مستقیم و پزشک یا دستیار مسئول آموزش کارآموزان مقدور است.
 ۲۳. اولویت کاری کارآموزان شرکت در جلسات و همایش‌های آموزشی، راندهای آموزشی و در درمانگاه‌ها است.
 ۲۴. موارد تخلف کارآموزان از شرح وظایف فوق و یا هر گونه اهمال در انجام وظایف و یا شکایات کارآموزان در این رابطه حسب مورد در شورای آموزش بخش، گروه یا بیمارستان یا دانشکده مطرح و تصمیمات لازم گرفته خواهد شد. چنانچه مسائل مطروحه در هر کدام از مراجع رسیدگی کننده اولیه به نتیجه قطعی نرسید. مورد به مرجع بالاتر جهت اتخاذ تصمیم مقتضی ارجاع خواهد شد. مرجع نهایی تصمیم‌گیری شورای آموزش دانشکده خواهد بود
 ۲۵. مدیران گروه‌ها و روسای بخش‌های بیمارستان‌های آموزشی مسئول حسن اجرای این آیین نامه هستند. روسای دانشکده‌های پزشکی از طریق معاونین آموزشی بیمارستان‌ها بر حسن اجرای این آیین نامه نظارت خواهند داشت.
- تبصره ۱:** برنامه مدون آموزشی کارآموزان در هر گروه باید با تایید دانشکده پزشکی تهیه و از طریق دانشکده و گروه به کارآموزان ابلاغ گردد.
- تبصره ۲:** گروه‌های آموزشی موظفند در یک جلسه توجیهی کارآموزان هر دوره را در ابتدای دوره کارآموزی در آن گروه توجیه نموده و آنان را با شرح وظایف و مقررات گروه آشنا نمایند.

۲۶. این آیین نامه در ۲۶ ماده و ۲ تبصره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۹/۷ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب آیین نامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن لغو می گردد.